

OTÁZKA O ODPUSTKOCCH

V diskusii s protestantmi je otázka o odpustkoch dosť horúcou a často opakovanou témou. V ich ponímaní totiž dobré skutky nemajú žiadny účinok v nebi, a práve tak zlé skutky sú vierou odpustené. V princípe podľa nich možno povedať, že nezáleží na tom, koľko dobrých alebo zlých skutkov robíme, ale dôležité je iba prijať Ježiša Krista za svojho osobného Spasiteľa. Martin Luther sa držal princípu, že človek môže hrešiť koľko chce, len musí veriť. Keďže sme hriešni, nemôžeme nehrešiť (podľa neho), len musíme pevne veriť, a potom nám Boh hriechy „zakryje“.

Naproti tomu Katolícka cirkev učí, že človek s pomocou Božej milosti je schopný vyvarovať sa ťažkým (smrteľným) ako aj ľahkým hriechom. Najlepšie to vysvetľuje sv. Alfonz z Liguori.

Treba povedať, že aj dobré aj zlé skutky majú svoj odraz v realite života večného i časného. **Odpustky, podľa definície Katolíckej cirkvi, sú odpustením dočasných trestov za hriechy. Každý hriech má totiž dve zložky: vinu a dôsledky hriechu.**

Jeden príklad:

Manžel v zlosti porozbíja nábytok v izbe. Potom povie manželke: Prosím ťa, odpusť mi. Manželka mu odpustí, ale jej odpustenie nedá nič v izbe do poriadku. Nieкто to proste musí urobiť. Ako by sa nám pozdávala situácia, keby manželka všetko dala v izbe do poriadku a manžel by ani prstom nepohol?

Toto sú – obrazne povedané – odpustky. Ak pri sviatosti zmierenia úprimne ľutujeme svoje hriechy, **Boh nám odpúšťa vinu za hriech, ale následky hriechu ostávajú a nieкто ich musí dať do poriadku.**

Katolícka cirkev udeľuje odpustky z nekonečného pokladu, ktorým sú zásluhy Ježiša Krista, Panny Márie a svätých. Má na to právo, lebo Ježiš jej dal plnú moc: *„Veru, hovorím vám: čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi“* (Mt 18,17-18).

Odpustky sú teda pridelené k určitým skutkom. Napríklad, kto s úctou k Božiemu Slovu číta Sväté Písmo aspoň pol hodiny, môže získať plnomocné odpustky (t.j. odpustenie všetkých svojich časných trestov). Alebo môže ich získať v období spomienky na zosnulých veriacich pri nábožnej návšteve cintorína, alebo pri modlitbe sv. ruženca, a pod.

„Predávanie“ odpustkov

Čo sa týka „predávania“ odpustkov, bol to práve Martin Luther, ktorý neveril v očistenie a v dôsledku toho ani v odpustky. Avšak ani sám Martin Luther vo svojich tézach nehovorí, že Cirkev „predávala“ odpustky. Hovoril, že darovanie odpustkov za peňažný milodar sa mohlo zdať ako keby sa „predávali“. Toto nebezpečenstvo nedorozumenia tu bolo, zvlášť podporené Lutherovým útokom proti Cirkvi, a preto Tridentský koncil (v tom istom storočí) túto prax odpustkov za peňažné milodary zrušil, bez toho, že by ju odsúdil.

Je pravdou, že peňažné milodary na chrám sv. Petra, ktorý sa v tom čase budoval, boli jednou z možností získania odpustkov, ale to nebola jediná forma ako získať odpustky (ľudia teda rozhodne neboli vydieraní!). Samotné Sväté Písmo potvrdzuje, že almužny sú výbornou formou zadostučinenia. Napr.: *„Lepšie je konať skutky milosrdenstva ako kopíť zlaté poklady. Milosrdenstvo vyslobodzuje zo smrti a očisťuje od každého hriechu“ (Tob 12,8-9).*

Mnohí, keďže neprijímajú katolícku náuku, myslia si, že keď ťažko zhrešia, povedia Bohu: „odpušť mi“ a všetko je v poriadku. Nie je to tak. Hriech má veľké následky pre večnosť ako aj pre časnosť. Kráľ Dávid, podnietený zlým duchom, dal spočítať vojsko v Izraeli. Síce uznal svoj hriech pýchy, lebo povedal: *„Veľmi som zhrešil, keď som sa dopustil tej veci. Teraz však odpušť hriech svojho sluhy, lebo som konal veľmi nerozumne!“ (1Krn 21,8)*, ale Boh mu ukázal, že hriech má dopad nielen na neho, ale aj na celé spoločenstvo, v ktorom Dávid žil (Izraelský národ).

Ako sme hovorili, dôsledky hriechu človek môže dať do poriadku buď v tomto živote, alebo ak to neurobí tu, musí zadostučiniť Božej spravodlivosti na druhom svete (v tzv. očistci). Pravdou však zostáva, že katolícke učenie vedie ľudí k zodpovednejšiemu životu a k vážnemu prístupu k morálnym otázkam oveľa viac, než ktorákoľvek iná cirkev alebo cirkevné spoločenstvo.

(O odpustkoch si pozri aj Katechizmus katolíckej cirkvi, body 1471-1479)